

door Ivan VAN HYFTE

De oudste kranten in de Oostendse stadsbibliotheek zijn "Feuille d'Annonce d'Ostende", "L'Abeille" (allebei slechts enkele nummers) en "la Flandre Maritime" (ook al niet volledig). Ze zijn voor de kennis en de studie van onze regionale geschiedenis ontzettend belangrijk en moeten met de grootste omzichtigheid, vooral door lezers, geraadpleegd worden.

Langs deze weg doe ik een oproep naar onze plaatselijke beleidsverantwoordelijken om toekomstgericht beschermende maatregelen te nemen. De toepassingen van de informatica moeten ook hier aangewend worden en het lijkt mij niet denkbeeldig of utopisch dat ooit eens de rijke schat aan Oostendse kranten zal kunnen geraadpleegd worden op een moderne informatiedrager (vb. Cd-Rom). Als het cultuurbeleid hiervoor maar een punt van aandacht wil maken...

In afwachting blijven heemkundigen en andere onderzoekers, in hun lange odussee om het verleden te reconstrueren de grote bladen (hopelijk voorzichtig) er op naslaan.

Op een door-de weekse dag liep ik onlangs onze Stadsbibliotheek binnen. Die heeft altijd een traditie gekend van gepensioneerde ochtendkrantlezers maar die lezen uiteraard "La Flandre Maritime" van 1851 niet. Ik heb er me uren in verdiept. En zoals meer Oostendse scholieren van hun Nederlandse leraar zouden moeten doen (zeker na een bezoek aan het Plate-museum !) heb ik nadien een anekdotisch opstelletje gemaakt.

* * *

1851. Een jaar net als zovele anderen, voor een plaats waar "de zee te zien is". Kinderen worden er geboren (in vaak moeilijke omstandigheden), huwelijken worden afgesloten (vaak veel later), men sterft er (soms zo jong) en in de vestingsgrachten wordt meer dan eens een lijk gevonden van een garnizoenssoldaat die er dronken in gesukkeld is...

En toch, Oostende begint internationaal mee te spelen. Dit merk je vlug aan de hotel-mogelijkheden : Fontaine, St.-Denis, Hotel de Gand, de la Cour Impériale, de la Couronne, Schmitt, Marion, Ship Hotel, Hotel des Bains, du Grand Café, du Lion d'Or, de Flandre, de Suède, des Etrangers... Ik vergeet er ongetwijfeld. Gasten uit Warschau, Praag, Dresden of Berlijn krijgen er publicitaire porseleinkarten die hun weg vinden naar zoveel Centraal Europese steden.

Hoe zou MME GAWRISLOW Alexandria, die gouvernante uit Moskou hier wel geraakt zijn als je bedenkt dat de diligence naar Veurne - "une voiture à 4 roues" - er iedere dag twee en een half uur over doet om goederen en zaakpapieren ter bestemming te brengen ?

Rijk en arm : elk speelt hier zijn rol, elk heeft hier zijn deel. Terwijl Oostendse sloepen als de Isabelle, de St. Mattheas, de Zwaene en andere Visscherinnes voor rekening van DE BONINGE aan de

Doggersbank zwalpen of met gezouten haring moegevist aanmeren, biedt de directeur van het Casino aan zijn abonnees een concert aan. De première chanteuse aan het hof van de koning van Pruisen treedt er op. Het publiek is dezelfde clientèle van bij Rosalie DESMET die in de Kapellestraat 15 a een "Grand Dépôt d'Huitres et de Homards" openhoudt. Je vindt ze ook terug bij J. VAN DEN ABEELE die, tussen de twee markten, in de Breidelstraat 7 aan hen "Chales de France, de Chine et d'Ecosse" verkoopt of "Soieries de Lyon, véritable popeline d'Irlande, Flanelles Anglaises".

Statussymboliek vinden ze bij Aug. RINBAUX-WAELES, Kapellestraat 50; die leeft van het zilverwerk, chinoiserieën, curiosa, antiekwiteiten, parfumerie en articles de Spa die ze bij hem komen zoeken.

Onder hen zullen er ook wel rondlopen met... slechte tanden. Geen nood ! In Hotel Royal ontvangt een Brusselse "chirurgien-dentiste" (breveté de S.M. le roi, nog wel !) toeristen en Oostendenaars voor raadpleging i.v.m. een systeem voor kunstgebit "sans perte de gout"...

Boekhandelaar Hans WIELAND uit Bazel logeert in Hotel d'Allemagne. Via de 1 jaar oude "Flandre Maritime" verneemt hij dat hij kan intekenen bij de uitgever van die krant voor een werk dat nogal furore maakt : Histoire de Prostitution (illustré par 20 belles gravures). Het kan best zijn dat hij 's avonds in de salon de lecture een Havanasigaar opsteekt die hij zich heeft aangeschaft bij A. LAUWERS, Kapellestraat 23 c. 's Anderendaags kan hij, als hij dit wil - het Grand Concert Champetre bijwonen in de Jardin des Princes voor één frank. Een steuntje aan het muziekkorps van het 7e Linierregiment dat er regelmatig MEISSNER-deuntjes speelt.

Het zal al deze propriétaires, rentiers en rentières wel een zorg wezen dat een schooloorlogje in Oostende aan de gang is tussen de bisschop en bepaalde stadsbestuurders over college-voorstellen van principaal E. SAMYN. De stichter van "la Flandre Maritime", tevens advocaat en gemeenteraadslid, voert in zijn blad een polemiek tegen bisschoppen en het kerk-instituut wiens onderwijs gevrijwaard moet blijven van staatsinmenging. Bepaalde Oostendse "pères de famille éclairés" sturen hun zonen niet naar het college maar naar het gerenommeerde atheneum van Gent waar op 14 augustus een plechtige proclamatie is voor Alphonse BONDUE, Thomas BREWER, Emile ELLEBOUDT, Auguste VAN IMSCHOOT, E. DAVID, P DE BREYNE en J. MAY die het er allen flink hebben van afgebracht. Naar het voorbeeld van hun stadsgenoten verlangen hun vaders "que leurs enfants occupent une position honorable dans la société...". Dichter bij huis volgen 46 leerlingen de "Ecole de Navigation" en krijgen er les van leraars als VERRAERT en DOUDE.

Maar de mens is met al zijn intellect toch soms maar een wezen van een dag. In Hotel des Bains, Kaaistraat sterft de prive-raadsman van de Russische keizer. Heel wat "Russes de distinction" wonen in de protestantse kerk een rouwdienst bij.

Terzelfdertijd verliezen Henri DEKEYSER en Virginie HOENRAET op het onhygienische Hazegras hun dochttertje Pauline, 1 jaar oud. In de dood is iedereen gelijk; in het stemhokje (nog) niet...

Op 27 september zijn er senaatsverkiezingen. Slechts 415 kiezers op 15.000 inwoners zijn ingeschreven, 369 stemmen met een

overgrote meerderheid (310) PECSTEEN-DEVRIERE in de hoge vergadering. Zijn collega's zijn allen Monsieur le baron, comte, prince (o.a. de Ligne), vicomte, chevalier, marquis of duc...

Het zomerseizoen loopt ten einde. Van 1 oktober af krijgen de toeristen vrije ingang in het cafe-restaurant Cercle du Phare. Professeur SUAVE en BULTINCK hernemen de lessen in de "Ecole Gratuite de Musique". Op de zeedijk worden materialen aangezeuld voor de bouw van een nieuw paviljoen met concessionaris VANDENABEELE.

1 jaar na het overlijden van koningin Louise Marie ontvangen 6 onderofficieren van de Oostendse burgerwacht een album met gravures, toegestuurd door het Hof. Het zijn Louis DEMOOR, Charles COPPIN, Jean FOL, Francois DERYCKER, Joachim BOUDELOOT en Constant PARAZYN die allen de stoffelijke resten hebben helpen dragen. Het jaar ervoor nog had de vorst na de rouwdienst 1.020 broden van 2 kilogram laten verspreiden onder de noodlijdenden. Maar dit jaar moet het Bureau voor Weldadigheid overgaan tot de toewijzing aan de minstbedeelden van 9.000 tarwebroden. Die worden echter pas in 1852 uitgedeeld.

HET 27E BATALJON TERRITORIALE WACHT VOOR LUCHTAFWEER TE OOSTENDE

door Gerard VANDAMME

Vrijwel elke Oostendenaar weet dat onze stad vòòr de oorlog '40-'45, de garnizoenstad was van het 3de Linieregiment, gekazerneerd in de "Generaal Mahieu-kazerne" (toenmalige naam).

Na de oorlog werd die kazerne ingenomen door de Zeemacht, en aldus algemeen bekend, zij het onder de nieuwe benaming "Bootsman Jonson" kazerne.

Veel minder is geweten dat deze kazerne - nog onder de oude naam - enkele jaren - vanaf 1954 - als basis diende voor het 27e Bataljon van de "Territoriale Wacht voor Luchtafweer" (afgekort T.W.L.).

Over de omstandigheden, die aanleiding gaven tot het oprichten van deze "legereenheid", wil ik eerst even uitweiden.

Naast de luchtafweereenheden in bezet Duitsland, waren er ook enkele in eigen land gevestigd. Deze waren gegroepeerd in de "Territoriale Luchtverdediging". De meest bekende eenheid hiervan in onze streek was het 41e Artilleriebataljon (aanvankelijk "Groep I" van het 41e Artillerie Regiment) dat de "Kolonel Rademakers-kazerne" te Brugge betrok, vermoedelijk kort voor 1950 was opgericht, en in de loop van 1953 werd ontbonden.

Wegens de onrustige internationale toestand was de gewone dienstplicht van 12 maanden in de loop van 1950 verlengd tot 18 maanden vanaf de klas 1950, en tot 24 maanden vanaf de klas 51. Tevens werd de aanvang van de dienstplicht op 19- in plaats van op 20-jarige leeftijd ingesteld. Dit alles om zo vlug mogelijk over een groter effectief te kunnen beschikken.

Het was evenwel buiten de waard van de politieke partijen gerekend, die wat later aan opbod gingen doen om de dienstplicht te verminderen. Tengevolge daarvan werd de dienstplicht